

lönben a gyékényről könnyen el lehet távolítani. A láda alatt levő ürt szalmával töltjük ki, arra a célra, hogy a nagy hidegnek jobban ellentállhassanak.

Tavaszkor, ha észreveszszük, hogy a hangyák kezdenek mozgolódni, mindenekelőtt eltakarítjuk a láda alatt levő szalmát és a czövekeket krétával rajzolt tenyérnyi széles gyűrűvel látjuk el: azon nem haladnak át a hangyák. Azután eltávolítjuk a gyékényt vagy lombot, a száraz levelekkel azonban beborítjuk a lądában levő földet. Ha kizöldül a gyep és a tápnövény, nemsokára mutatkoznak majd hernyók is, melyek mibenlétéről este gyertyafény-nél kell meggyőződnnünk.

A lądában levő földet, még azután is, miután a hernyók elbábozódtak volna, egész nyáron át kissé nedvesen kell tartanunk, mert a földben levő bábok különben könnyen kiszáradnak. Ez az oka annak, miért van száraz esztendőben oly kevés, nedves esztendőben pedig oly sok lepke. De ez nem áll mindig, mert 1854-ben, daczára a nagy szárazságnak, nagy mennyiségben mutatkozott a lepke.“

Az utóbbit magam is tapasztaltam, mert az 1900. és 1901. igen száraz esztendőben is bőven volt található a lepke. Úgy látszik tehát, hogy többé vagy kevésbé számos előfordulására az időjárásnak nincs nagy befolyása.

Különfélék.

Ritka bogár előfordulása Magyarországon. Az 1895. évi augusztó 9-én Halász Árpád makói tanár Tusnádon egy igen ritka Cerambycidát, a *Xylotrechus pantherinus* Sav.-t gyűjtötte. Ezt az északi állatot először Savenius írta le (Hummel's Essai, IV. 1825 p. 66) Ulabary környékéről Finnországból, később (1830) Gebler Dél-Szibériából (Barnaul és az Irtis mellékéről) *Clytus adspersus* és utóbb Thomson (1874) *Platinotus Moëi* név alatt írta le Norvégiából (Christiania). Azóta megtalálták egyes példányokban Tirolban (Bozen és Ueberetsch között), Kelet-Poroszországban (Mühlhausen), Sziléziában (Teschen) és Csehországban (Polička) is. Kelet-Poroszországban 1870-ben Mühl erdész *Salix caprea*-ból nevelte a *Saperda similis* Laich.-al együttesen. Halász Árpád tanár az első magyarországi példányt a M. Nemzeti Múzeumnak adományozta. *Csiki Ernő.*

Egy légyfaj, mint a délafrikai háború okozója. A francia közoktatásügyi minister 1891-ben valami Foa nevű férfit küldött Délafrikába, a ki ott oroszlanra, elefántra, hiénára s egyéb állatokra vadászott. Kirándulásain a Matabeleföld határáig hatolt, vagyis addig

a pontig, a hol a hirhedt Tse-Tse-légy a tartózkodást az emberre nézve lehetetlenné teszi. Ez a légy tudvalevőleg nem közvetlenül az embert támadja meg; de kínozza, sőt meg is öli összes házi állatait a lótól a kutyáig. „Ez az átkozott légy — úgymond Foa utazási művének ismertetője — a politikai eseményekre nagy befolyást gyakorolt s azáltal, hogy a búrok elől iszonyú terjedelmű marhalegelőket elzárt, a mostani háborúnak egyik főokozója lett. Ha az a légy nem állja útjukat a régi puritánok fiai a sovár angol arany- és gyémántkeresők első rohamakor alighanem felszedték volna sátorfájukat, és marhájukkal a gazdasági civilisatio előőrseiként észak felé vonultak volna.“

A selyemtenyésztés Kinában. Déli-Shantung hegységeiben az 1900. évben igen bő volt. A száraz, meleg időjárás folytán kitünően fejlődtek a hernyók. Csaknem minden háznál volt néhány gyékény, melyeken a hernyót tenyésztik. Utóvégre nem jutott a tömérdek hernyónak elegendő táplálék. A nagy szárazságtól a szederfák csak gyéren bocsátottak lombot s akárhány fa teljesen ki is száradt. A szederlevelek ára annyira felszökött, hogy mázsáját 4—6 koronával fizették. Előfordult, hogy csaknem teljesen kifejlődött hernyókat, táplálék hián, egyszerűen kidobták az utcára. Csak annak, aki kellő tápanyaggal rendelkezett, volt jó szürete; akinek a szederleveleket vennie kellett, kárral dolgozott, mert a gyékényre való hernyó, mely 4 korona értékű gubót ad, 6—8 korona költséget igényelt. A gubó igen könnyű volt ugyan és kevés selymet adott, de a tömeg kárpótlást nyújtott. Fontját 50—70 filléren vették főleg a francia kereskedők. A legombolyított nyers selyem darabja mintegy 10 angol fontot nyom és 28 lat ezüstbe kerül. Shantung kopár hegységein a selyemtenyésztés tartja fenn a lakosságot, annélkül az egész vidék elpusztulna. Nagyban is űzik már a tenyésztést. Gazdagabb paraszt, ki előbb 10—20 gyékényen tenyésztette a hernyót, most 80—100 gyékényt tart. E mellett a tölgyfa-szövőt is tenyésztik, mely évenként két szüretet ad, míg a szeder-szövő csak egyet. Az Ailanthus-szövőt csak egészen mellékesen tenyésztik; ez nem szép, de erős selymet ad, melyet a parasztok saját maguk dolgoznak fel és ruházatra használják.

Lepke mint étel. A New South Walesen levő Bugong-hegység egyes részein minden tavasszal valami sárga éjjeli pille oly tömérdek mennyisége mutatkozik, hogy nemcsak a sziklákat lepik el sűrűen, hanem azok hasadékaiban is összegyülemlenek. Ezek a pillék nagyszámú varjút vonzanak oda, a melyek a sziklákon fészkelve, fiókáikat kizárólag azokkal táplálják. De a benszülötteknek is kedvelt táplálékul szolgálnak. Erre a célra nagy tüzeket raknak a sziklák közt s azok alatt, minek következtében a füsttől elkábult pillék nagy mennyiségének birtokába jutnak. Ekkor eloltják a tüzeket s a hamut gondosan eltávolítják az immár átmelegedett talajról, melyen a pilléket ide-oda hengerítik, míg azok lábai és szárnyai leválnak. Testöket ezután famozsarokban szétzúzzák s a pépből